

Webinarium: jak lepiej raportować o stanie gminy?

prowadzenie webinarium i prezentacja: **Dawid Sześciło**

organizator:

FUNDACJA
IM. STEFANA BATOREGO

**Masz
Głos**

23/08/2020

Czy działają?

- mikrofon prowadzących?
- kamera?
- czat?
- czy widać prezentację?

Dawid Sześciło

dr hab., kierownik Zakładu Nauki Administracji na Wydziale Prawa i Administracji
Uniwersytetu Warszawskiego. Ekspert Fundacji im. Stefana Batorego do spraw
samorządowych. autor licznych publikacji z zakresu prawa publicznego, wyborczego, praw
człowieka i zarządzania publicznego

Czy zajmiemy się dzisiaj?

- skąd wziął się obowiązek raportowania i czemu ma służyć;
- co wiemy o ubiegłorocznych raportach na podstawie analizy;
- jakie treści muszą znaleźć się w raporcie, a z jakich można zrezygnować;
- zwięzłość i czytelność– dobre praktyki raportowania;
- kiedy i jak w realiach COVID-19 włączyć mieszkańców do debaty o raporcie

Czy raporty mają sens?

- Idea raportów rocznych samorządów nie powstała w Polsce, choć w innych krajach z reguły obowiązek raportowania nie jest ustawowo narzucony;
- Raportowanie odpowiada na globalny trend w stronę wzmacniania *public accountability*, czyli rozliczalności władzy publicznej
- Raportowanie jako proces powinno jednak służyć nie tylko rozliczalności, ale także autorefleksji – to dobra okazja, żeby zatrzymać się, oderwać od spraw bieżących i zastanowić nad głównymi sukcesami, porażkami i wyzwaniem
- Rzetelnej refleksji raczej nie służy przyjęta w ustawie formuła skonkludowania dyskusji nad raportem politycznym głosowaniem w sprawie wotum zaufania

Jak wypadło pierwsze starcie z raportami – metodologia badania

- Zakres podmiotowy – 100 gmin ze wszystkich województw, z każdego przedziału ludnościowego (w tym gmina najmniejsza i największa)
- Zakres przedmiotowy
 - analiza dostępności raportów w internecie oraz uchwał w sprawie szczegółowych wymogów wobec raportów – w tym względzie dane źródłowe były wyszukiwane w internecie,
 - analiza jakościowa treści raportów – przy użyciu programu do jakościowej analizy danych, raporty zostały pobrane ze stron internetowych gmin, w tym z Biuletynów Informacji Publicznej,
 - analiza debaty nad raportem – przebieg sesji rady gminy

Jak wypadło pierwsze starcie z raportami – główne obserwacje

- Gminy solidnie wywiązały się z obowiązku ujęcia w raportach ustawowego minimum, czyli danych na temat realizacji uchwał, programów czy strategii
- Kluczowy problem to jednak mało czytelna i atrakcyjna dla mieszkańców forma prezentacji danych. Większość raportów skonstruowano jako zbyt obszerne i drobiazgowo sprawozdania biurokratyczno-statystyczne, a nie zwięzła prezentacja sytuacji w kilku priorytetowych obszarach
- W raportach zabrakło też porównań z innymi, podobnymi gminami, a także zestawień pokazujących wybrane wskaźniki na przestrzeni kilku lat. W efekcie z gąszczu danych trudno było mieszkańcom wyciągnąć wnioski, czy w ich w gminie dzieje się w danej sferze dobrze, czy raczej należy dążyć do szybkich zmian.
- Za największą porażkę można uznać przebieg debat nad raportami, a zwłaszcza udział w nich mieszkańców. W 12 gminach debata nad raportem w praktyce się nie odbyła, ponieważ żaden z radnych nie zabrał głosu, a do udziału w debacie nie zgłosił się żaden mieszkaniec.
- W zdecydowanej większości gmin, wójtowie (burmistrzowie, prezydenci miast) nie mieli problemów z uzyskaniem od radnych wotum zaufania. Zdarzyły się jednak też spektakularne porażki w takich miastach jak Radom, Tarnów czy Ełk.

Jak wypadło pierwsze starcie z raportami – nieporozumienia prawne

- Czy raport może wykraczać poza treść wymaganą w ustawie?

TAK. Raport nie jest aktem o charakterze władczym, którego treść ograniczałaby szczegółowa norma kompetencyjna. Ustawa określa minimalne, ale nie maksymalne wymogi treściowe. W raporcie może znaleźć się wszystko, co dotyczy „stanu gminy” lub pomaga w jego zdiagnozowaniu, np. poprzez porównanie z innymi gminami

- Czy do debaty nad raportem można dopuścić mieszkańców, którzy nie wylegitymowali się wystarczającą liczbą podpisów?

TAK. Celem ustawy było wzmocnienie udziału mieszkańców w funkcjonowaniu samorządów i w tym duchu trzeba interpretować jej przepisy. W zakresie swojej autonomii organizacyjnej, w zgodzie z regulaminem rady, rada może poluzować wymogi w zakresie dopuszczenia do udziału w debacie

Jak wypadło pierwsze starcie z raportami – nasze rekomendacje

- **List do mieszkańców zamiast kolejnego biurokratycznego sprawozdania**
- **Dzięki porównaniom widać więcej**
- **Nie bójmy się mówić o planach, ale też wyzwaniach**
- **Bardziej aktywni radni**
- **Warto jak najwcześniej włączyć mieszkańców**
- **Mieszkańcy muszą się czuć zaproszeni**

Raporty a COVID

- TREŚĆ RAPORTU – nie można udawać, że nic się nie wydarzyło, raport jest dla samorządów okazją do pierwszego podsumowania wyzwań i problemów, które powstały w związku z pandemią, do raportu warto dołączyć „Załącznik COVIDowy”
- PROCES – odstąpienie od wymogu zebrania podpisów w celu zgłoszenia udziału w dyskusji jest koniecznością; warto zorganizować konsultacje online na temat raportu, a następnie wykorzystać narzędzia techniczne umożliwiające dopuszczenie mieszkańców do głosu w czasie sesji

Pytania?

napiszcie na czacie

www.maszglos.pl

<https://www.facebook.com/maszglos/>